

ข้อเสนอเบื้องต้น

การเรียนวิชาภาษาจีนกลาง ผู้เรียนจะได้รับผลมากน้อยเพียงใด และมีความรู้ลึกซึ้งอย่างไร ขึ้นอยู่กับความตั้งใจและความพยายามของแต่ละบุคคล เช่นเดียวกับการเรียนวิชาอื่น ๆ วิธีการเรียนนั้นก็ต้องดูตามความถนัดของแต่ละบุคคล อาจใช้วิธีการแตกต่างกันได้หลายวิธี แต่โดยหลักการแล้ว ควรจะต้องเริ่มต้นโดยการฝึกและเรียนตามหัวข้อดังนี้

1. การออกเสียง (Phonetic symbols) สัทอักษรภาษาจีนกลางประกอบด้วยพยัญชนะ 21 ตัวดังนี้

b p m f d t n l g k h j q x

zh ch sh r z c s

และสระ 16 ตัวดังนี้ i u ü a o e ê ai ei ao ou an en ang eng er

นักศึกษาต้องฝึกการออกเสียงให้ถูกต้อง และจดจำรูปลักษณะของสัทอักษรให้แม่นยำ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาและค้นคว้าขั้นต่อไป สัทอักษรมีบางคำออกเสียงได้อยู่ในตัวตามลำพังในบางกรณี ดังเช่นคำเหล่านี้

zh ch sh r z c s i u ü a o e ai ei ao ou an ang er

สัทอักษรบางตัวต้องประสมกับคำอื่น จึงจะเป็นภาษาได้ เช่น wān (วาน) การประสม 2 คำ และ guān (กวาน) การประสม 3 คำ

นอกจากนี้แล้วยังมีวรรณยุกต์ 4 เสียง คือ เสียงที่ 1 เรียกว่า 阴 yīn (อิน)

ไม่มีเครื่องหมายบอกไว้เช่นเดียวกับเสียงกลางหรือเสียงสามัญของภาษาไทย ในระบบ 阴 อิน ฝู ห้าว และใช้เครื่องหมาย “_” บนสระที่เป็นตัวสะกดของคำในระบบ 阴 หวี ฟิน อิน ฝู ห้าว เสียงที่ 2 เรียกว่า 阳 yáng (เอียง) ใช้เครื่องหมาย “/” เทียบเท่าเสียงจัตวาของภาษาไทย

เสียงที่ 3 เรียกว่า 上 shǎng (สูง) ใช้เครื่องหมาย "ˇ" เทียบเท่าเสียงเอกของภาษาไทย
 เสียงที่ 4 เรียกว่า 去 qù (ขี) ใช้เครื่องหมาย "˘" เทียบเท่าเสียงโทของภาษาไทย
 ตัวอย่างการผันเสียงวรรณยุกต์ เช่น

ā á ǎ à wān wán wǎn wàn

อา อ่า อ้า อ๋า อวน อ่วน อ่วน อ่วน

风	调	声	顺
fēng	tiáo	yī	shùn
เฟิง	เถียว	หรี	ซุ่น

และยังมีคำบางคำที่ออกเสียงคล้ายกันแต่วิธีการออกเสียงต่างกันดังเช่นzhจือchจือshจือ ใช้
 ปลายลิ้นแตะกับเพดานแข็ง ส่วน z จือ c จือ s จือ ต้องใช้ปลายลิ้นแตะกับด้านหลัง
 ของฟัน นักศึกษาพึงสังเกตจากผู้สอนให้ดี

2. การจำ เมื่อนักศึกษาได้ฝึกอ่าน พัง และพูดจนถูกต้องพอสมควรแล้ว ขั้นตอนต่อไป
 คือจดจำตัวอักษรจีนแต่ละคำให้แม่นยำ กล่าวคือพึงสังเกตคำที่มีเสียงอ่านคล้ายกัน แต่รูปร่าง
 ลักษณะแตกต่างกัน และคำที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายกัน แต่ทั้งเสียงอ่านและความหมายแตกต่างกัน
 จะต้องแยกให้ถูกต้อง

3. การเขียน เมื่อได้จดจำตัวอักษรจีน เป็นคำๆ พอสมควรแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็ต้องฝึก
 การเขียนให้ถูกต้อง ก่อนที่จะลงมือเขียนนั้นพึงสังเกตว่า ตัวอักษรจีนมีขีดในลักษณะต่างๆ กัน
 หลายอย่าง เช่น "一" ขีดขวาง "丨" ขีดตรง "丿" ขีดควัดลงไปทางซ้าย "㇇" ขีดควัดลงไป
 ทางขวา "丶" เป็นจุด (หยดน้ำ) "ノ" ขีดควัดขึ้นไปทางขวา "㇏" เป็นเส้นตรงปลายควัดไป
 ทางซ้ายเป็นขอ "㇏" เป็นเส้นโค้งปลายควัดไปทางขวาเป็นขอ "㇏" ลากเส้นขวางแล้วหักมุม
 ไปทางซ้าย "㇏" ลากเส้นตรงควัดจากบนลงมาทางซ้ายแล้วหักมุมไปทางขวาเป็นต้น และจะ
 ต้องสังเกตส่วนประกอบของคำต่างๆ ไว้ด้วย

วิธีการเขียนตัวอักษรจีนนั้น มีหลักง่าย ๆ อยู่ 2 หลักคือ ลากเส้นจากทางซ้ายไปทางขวา เป็นหลักที่ 1 และเขียนจากส่วนบนลงในส่วนล่าง เป็นหลักที่ 2 นอกจากนี้แล้วก็มีส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ เช่น ในกรณีที่มีเส้นตรงขีดตัดทะลุเส้นขวางลงไป ตัวอย่างเช่น "十" ก็ต้องลากเส้นขวางก่อน ในกรณีที่มีเส้นตัวคจากบนลงไปทางซ้าย กับเส้นที่ลากจากทางซ้ายลงไปทางขวา อยู่ติดกัน ตัวอย่างเช่น "人" ก็ต้องเขียนเส้นตัวคจากบนไปลงทางซ้ายก่อน ในกรณีที่มีเส้นภายนอกกับเส้นภายใน ตัวอย่างเช่น "月" ก็ต้องเขียนขีดภายนอกก่อนจึงจะเขียนขีดภายใน ในกรณีที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมมีเส้นอยู่ภายใน ตัวอย่างเช่น "目" "จะต้องขีดเส้นที่อยู่ภายในรูปสี่เหลี่ยมนั้นก่อน ขีดเส้นปิดท้ายเสมอ และในกรณีที่มีรูปเช่นนี้ "乚" ประกอบอยู่ ทางด้านซ้ายของตัวอักษร ตัวอย่างเช่น "也" ซึ่งส่วนประกอบ "乚" นี้ภาษาจีนเรียกว่า "นั่งเรือ" จะต้องเขียนส่วนข้างขวา อยู่ภายในตัว "乚" ก่อน กล่าวคือตามตัวอย่างจะต้องเขียน ตัว "文" ซึ่งอยู่ด้านขวาก่อนเสมอ แต่ก็ยังมีบางคำที่เป็นกรณีพิเศษ เช่น 學 "(學)" จะต้องเขียนส่วนที่อยู่ตรงกลางก่อนแล้วจึงจะเขียนส่วนด้านซ้ายและส่วนด้านขวา คือเขียนส่วน 讠 ก่อนแล้วจึงเขียนส่วน 彳 และส่วน 子 ตามลำดับ

4. เข้าใจความหมาย เมื่อจดจำตัวอักษรจีนเป็นคำ ๆ และรู้วิธีเขียนแล้ว ขั้นต่อไปก็ต้องเข้าใจถึงความหมายของคำประสมและวลี ซึ่งอาจมีบางกรณีที่คำ ๆ เดียวกัน เมื่อนำไปประสมกับคำอื่นแล้ว ความหมายจะเปลี่ยนไป หรือเสียงอ่านจะผิดไป ดังเช่น 我 的 (หว่อ เตอ) ของฉัน แต่ 日 的 (มู่ ตี้) วัตถุประสงค์ ซึ่งคำท้ายของสองคำนี้ "的" มีความหมายและเสียงอ่านแตกต่างกันไป เมื่อนักศึกษาได้รู้ความหมายของแต่ละคำ รู้ความหมายของคำประสมซึ่งมาจากคำโดดที่เคยเรียนมาแล้วย่อมเป็นเครื่องวัดที่บ่งบอกว่า ได้รับผลการเรียนพอสมควรแล้ว สามารถนำคำต่าง ๆ มาเชื่อมเรียงเป็นประโยคได้และใช้คำพูดภาษาจีนให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน